

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/34/2022
Identifikačné číslo spisu:	8214203635
Dátum vydania rozhodnutia:	20.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8214203635.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu Cigeľského komunitného spolku, so sídlom Cigeľka 28, 086 02 Cigeľka, IČO: 42 230 772, zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Drahoslavom Magdziakom, so sídlom Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov, IČO: 42342546, proti žalovanému MM & K, s.r.o., so sídlom Tehelná 11, 085 01 Bardejov, IČO: 36 502 782, zastúpenému advokátkou JUDr. Janou Závodskou, so sídlom Floriánska 19, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 42 326 460, o vypratanie a o zaplatenie 30.964,- eur s prísl., o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/27/2021-404 z 28. septembra 2021, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/27/2021-404 z 28. septembra 2021 a rozsudok Okresného súdu Bardejov č. k. 1Cb/110/2014-346 z 12. októbra 2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 1Cb/110/2014-394 z 30. apríla 2021 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Bardejov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1Cb/110/2014-346 z 12. októbra 2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 1Cb/110/2014-394 z 30. apríla 2021 zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie poukázal na viaceré pripustené zmeny žaloby s tým, že napokon pripustil ďalší návrh žalobcu na zmenu žaloby uznesením z 27. augusta 2018 č. k. 1Cb/110/2014-281, ktorým žalobca navrhol, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 30.964 Eur spolu s nákladmi na uplatnenie pohľadávky v sume 440 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a uložil mu povinnosť vypratať nehnuteľnosti žalobcu - priemyselnej budovy - skladu so súpisným číslom 3941 postaveného na parcele č. 3838/66, zastavané plochy a nádvoria o výmere 279 m², parcely č. 3838/17 zastavané plochy a nádvoria o výmere 783 m², parcely č. 3838/70, zastavané plochy a nádvoria o výmere 237 m², parcely č. 3838/21 zastavané plochy a nádvoria o výmere 64 m², parcely č. 3838/33 zastavané plochy a nádvoria o výmere 52 m², parcely č. 3838/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere

1700 m² vedených na LV č. XXXXX, k.ú. W. do 30 dní od zaplattenia sumy podľa výroku 1. rozsudku alebo, aby žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 30.964 Eur spolu s nákladmi na uplatnenie pohľadávky v sume 440 Eur do vypratania nehnuteľnosti žalobcu priemyselnej budovy - skladu so súpisným číslom 3941 postaveného na parcele č. 3838/66, zastavané plochy a nádvoria o výmere 279 m², parcely č. 3838/17 zastavané plochy a nádvoria o výmere 783 m², parcely č. 3838/70, zastavané plochy a nádvoria o výmere 237 m², parcely č. 3838/21 zastavané plochy a nádvoria o výmere 64 m², parcely č. 3838/33 zastavané plochy a nádvoria o výmere 52 m², parcely č. 3838/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 1700 m² vedených na LV č. XXXXX, k.ú. W. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

3 Súd prvej inštalácie uviedol, že vypratanie alebo uloženie povinnosť zaplatiť peňažnú sumu titulom bezdôvodného obohatenia sú dve rozdielne právne situácie so samostatným skutkovým základom. Hmotnoprávne zákon nepodmieňuje vznik jedného nároku, zánikom iného. Aj v tomto prípade, ak by došlo k ukončeniu trvania protiprávneho stavu, súd by sa ďalej zaoberal peňažnými nárokmi, vzniknutými za toto obdobie. Ak by aj súd dospel z vykonaného dokazovania k záveru, že treba žalovanému uložiť povinnosť, vypratať sa, splnenie tejto povinnosti by mohol viazať len na moment právoplatnosti rozsudku. Zákon totiž súdu umožňuje poskytnúť pre plnenie z rozsudku dlhšiu ako trojdňovú lehotu, avšak neumožňuje počítanie tejto lehoty viazať na iný moment, ako právoplatnosť rozsudku. To, čo žalobca žiadal, uložiť povinnosť vypratať sa po tom, čo bude zaplattená peňažná suma, tomu by súd nemohol vyhovieť. Nároky by posudzoval samostatne a aj lehota na plnenie pri oboch by plynula odo dňa právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 C.s.p.). Konštatoval, že práve z tohto správania je zrejmé, že to bol žalobca, ktorý zamedzil ďalšiemu vypratávaniu a tak isto to preukazuje, že žalovaný má záujem sa vypratať dobrovoľne, bráni mu v tom žalovaný tým, že mu nemožní vstup na pozemok. Súd preto žalobu v časti o vypratanie nehnuteľnosti zamietol.

4 V odôvodnení súd prvej inštalácie ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania, správania sa strán sporu v priebehu konania i použitím procesných (zmeny žaloby) i hmotnoprávných (zádržné právo) inštitútov je zrejmé, že spor medzi stranami je širší a netýka sa len potreby žalobcu nehnuteľnosti užívať podľa svojich predstáv, v čom mu má brániť zapratanie nehnuteľnosti hnuťelnými vecami žalovaného a iných osôb. Súd má za to, že záujem žalobcu na vypratanie vecí a používanie nehnuteľnosti podľa vlastných predstáv, bol sekundárny. Výslovil názor, že ak by tento záujem bol primárny, po tom, čo nehnuteľnosť nadobudol, by vyzval predchádzajúceho vlastníka, aby veci v primeranej lehote vypratol. Nakoľko vlastníkom darovanej nehnuteľnosti bol Q. O., on vedel komu tá, ktorá vec patrí. V prípade, že nevedel, kto je vlastníkom vecí, je neprítomný alebo v omeškaní, bolo potrebné veci zložiť do úschovy súdu (za účinnosti O.s.p.) alebo notárskej úschovy. Zdôraznil, že neuniklo pozornosti súdu, že z hnuťelných vecí mala byť časť odpredaná obchodnej spoločnosti aj SimplyCom, spol. s r.o., kde konateľom je zástupca žalobcu, F.. Na tieto veci si nárokovali aj iné osoby. Podľa názoru súdu to ale nemôže byť na ťarchu žalovaného, ak hnuťelné veci patriace do majetku spoločnosti predávali tak Q. O., ako i P. P., a tak došlo k sporom, kto vlastne tie, ktoré veci nadobudol. Tiež bolo preukázané, že veci mimo oplotenej časti areálu sú vo výlučnom vlastníctve Q. O., teda nie žalovaného.

5 V súvislosti s uplatnením zádržného práva, ako dôvodu, pre ktorý veci žalovanému nebolo možné vydať, súd uviedol, že žalobca ním síce argumentoval, ale v súdnom spise sa listina nenachádza. Je len uvedené, že sa tak stalo listom zo dňa 04.marca 2014, ktorá zásielka sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote. Konštatoval, že i keby žalobca súdu uplatnenie tohto práva riadne preukázal, podľa § 151s Občianskeho zákonníka, pre uplatnenie zádržného práva sa vyžaduje splnenie viacerých podmienok kumulatívne. V prejednávanej veci je však určitosť toho, komu treba vec vydať, sporná. Žalobca si uplatnil a vyčíslil výšku bezdôvodného obohatenia „za uskladnenie vecí“, a teda všetkých nachádzajúcich sa na nehnuteľnosti. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že u časti vecí je vlastníctvo sporné a veci mimo oploteného areálu žalovanému nepatria. Takéto veci potom nemožno zadržať, ak ten, kto zadržiava, nemá voči vlastníkovi veci splatnú peňažnú pohľadávku. Preto takéto konanie javí známky svojvoľnosti, ktorá vylučuje uplatnenie zádržného práva zákonným spôsobom.

6 V súvislosti s dôvodnosťou uplatnenia práva na vydanie bezdôvodného obohatenia súd poukázal na to, že obdobná skutková situácia už bola prejednávaná a súd sa pri rozhodovaní pridržal záverov

obsiahnutých v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2016, sp. zn. 8Cdo/439/2014. S odkazom na odôvodnenie uvedeného uznesenia vyslovil názor, že nie je dôvodom odopretia právnej ochrany právu na vydanie bezdôvodného obohatenia ak ten, na úkor koho bol neoprávnený majetkový prospech získaný, nevykonával opatrenia, aby k vzniku bezdôvodného obohatenia nedošlo. Iba v prípade, že by si bývalý nájomca nemohol veci z bytu odniesť a zabránil by tak vzniku bezdôvodného obohatenia, výlučne v dôsledku konania prenajímateľa, bolo by možné uvažovať o odopretí práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pre rozpor s dobrými mravmi.

7 Súd upriamil pozornosť ďalej na to, že žalobca nadobudol darom nehnuteľnosť od Q.. Na nehnuteľnosti sa nachádzali hnuťelné veci, ktoré tam boli umiestnené so súhlasom darcu, bez toho, aby sa toto „uskladnenie“ spravovalo nejakou zmluvou (či už písomnou alebo ústnou). Pri darovaní sa strany nepamätali na to, čo s majetkom žalovaného, ktorý je na nehnuteľnosti uložený. Po zavkladovaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti sa štatutári rozhodli tento hnuťelný majetok sčasti aj odpredať. Nakoľko boli oprávnení konať za spoločnosť samostatne, odpredávali veci vo vlastnej réžii. To prispelo k prehĺbeniu sporu. Avšak tak, ako žalobca bol oprávnený a povinný domáhať sa vypratania vecí, tak žalovaný bol oprávnený, žalobou sa domáhať vydania vecí voči žalobcovi. Vzniku bezdôvodného obohatenia pre jeho objektívnu povahu by však žalovaný nezabránil ani podaním žaloby o vydanie vecí (viď strana 7 druhý odsek zhora citovaného uznesenia). Súd uzavrel, že nemožno však priznať súdnu ochranu nároku, na ktorého rozsahu sa podieľal žalobca tým, že nedovolil vstup na nehnuteľnosť a vypratania vecí. Súd má za to, že boli splnené podmienky pre odopretie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd preto aj túto žalobu (o zaplatenie) zamietol.

8 O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 odsek 1 v spojení s § 262 C.s.p. Žalovaný bol v konaní plne úspešný, preto mu priznal právo na náhradu účelne vynaložených trov na uplatňovanie svojho práva, a to v rozsahu 100% voči žalobcovi s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

9 Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 7Cob/27/2021-404 z 28. septembra 2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100%.

10 20. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že vec prejednal podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11 Konštatoval, že v preskúmvanej veci nezistil dôvod k tomu, aby zo strany odvolacieho súdu došlo k zopakovaniu alebo k doplneniu dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie. V danom prípade preto vychádzal zo skutkového zistenia zisteného súdom prvej inštancie. Po preskúmaní veci na základe podaného odvolania žalobcom dospel krajský súd k záveru, že súd prvej inštancie zistil v dostatočnom rozsahu skutkový stav veci potrebný pre rozhodnutie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP. S dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie sa krajský súd stotožnil a v podrobnostiach na tieto dôvody odkázal. Na zdôraznenie ich správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu, odvolací súd doplnil, že po zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na tejto ostali umiestnené veci žalovaného, veci Q. O., P. P., ako aj ďalších osôb. Dňa 30. novembra 2013 žalobca vyzval žalovaného, aby ho kontaktoval za účelom uzavretia písomnej zmluvy - nájomnej alebo o vyprataní. Žalovaný reagoval na výzvy žalobcu a oznámil mu, že kľúče od haly mu odovzdá pri vyprataní nehnuteľnosti. Dňa 9. decembra 2013 žalobca zaslal žalovanému výzvu č. 2 a vyzval ho na odovzdanie kľúčov od budovy a brán a na zdržanie sa činností súvisiacich s podnikaním žalovaného. Žalovaný reagoval listom z 11. decembra 2013 a oznámil žalobcovi, že hnuťelné veci vyprace v termíne od 16. decembra 2013 do 20. decembra 2013, k čomu však nedošlo. Žalovaný pristúpil k vyprataniu v dňoch 5. februára 2014, 15. februára 2014 a 22. februára 2014, avšak k vyprataniu všetkých priestorov žalobcu nedošlo. Mal za to, že žalovaný svedeckými výpoveďami i listinnými dôkazmi preukázal

skutočnosť, že žalobca mu bránil v prevzatí a odvoze jeho hnutelných vecí z areálu žalobcu. Žalobca od nadobudnutia nehnuteľnosti bránil žalovanému v prístupe do nehnuteľnosti, bránil mu v jej vypratání, pričom na výzvy žalovaného na vydanie hnutelných vecí z priestorov nehnuteľnosti žalobca nereagoval.

12 V súvislosti so záznamami, na ktoré žalobca poukázal v odvolaní uviedol, že sú to listiny vyhotovené samotným žalobcom, nemajú preto žiadnu výpovednú hodnotu, nakoľko ich vyhotovil sám žalobca podľa svojej vlastnej potreby. Zdôraznil, že žiaden iný dôkaz o pravdivosti jeho tvrdení nepredložil a svoje tvrdenia nepreukázal.

13 Ak žalobca namietal, že nevie, ktoré veci patria žalovanému, resp. nemá to preukázané, k tomu odvolací súd uviedol, že už pri prevode nehnuteľnosti žalobca mal vedomosť o tom, že žalovaný má v priestoroch nehnuteľnosti uložené hnutelné veci, keďže tam niekoľko rokov podnikal. Mal vedomosť o tom, že žalovaný tieto hnutelné veci potreboval pre svoju činnosť. Pokiaľ žalobca zaslal žalovanému faktúru za uskladnenie hnutelných vecí v jeho priestoroch, vedel o tom, že patria žalovanému.

14 Zhodne so súdom prvej inštancie mal za nepreukázané uplatnenie zádržného práva keď o zásielke s údajným uplatnením zádržného práva, ktorá sa mala vrátiť neprevzatá v odbernej lehote, nepredložil žiaden dôkaz. Ak by tak aj žalobca urobil, neurobil tak zákonným spôsobom, nakoľko žalobca nesplnil podmienky na uplatnenie zádržného práva, keďže neexistovala splatná pohľadávka voči tomu, komu bol povinný vec vydať a vec nemal v oprávnenej držbe, keďže bránil jej prevzatie oprávneným - žalovaným. Zádržné právo nemá osoba, ktorá určitú vec zadržiava protiprávne. Zároveň žalobca tvrdí, že zádržné právo uplatnil voči osobe, ktorej je ako veriteľ povinný vec vydať. Ak by toto tvrdenie žalobcu bolo pravdivé, tak nemôže obstať jeho argumentácia, prečo veci žalovanému nevydal, keď sa ich vydania preukázateľne domáhal tvrdiac, že výzva žalovaného na vydanie hnutelných vecí ostala bez reakcie žalobcu z dôvodu, že je všeobecná, nekonkrétna a nevedel, ktoré veci má žalovanému vydať. Veci, na ktoré žalobca údajne uplatnil zádržné právo, nikdy nešpecifikoval. Ak na veci, ktoré mal vydať žalovanému, potom bezpochyby vie, o ktoré veci ide.

15 Ostatnými odvolacími námietkami sa odvolací súd bližšie nezaoberal, pretože z podaného odvolania nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré by žalobca mohol tieto námietky relevantne uplatniť.

16 Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd uzavrel, že za týchto okolností súd prvej inštancie správne postupoval, pokiaľ žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

17 O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaný ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal, s tým, že výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

18 Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, navrhujúc rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Odvolaciemu súdu vytýkal, že odôvodnenie jeho rozhodnutia nedáva jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdneho konania, poukazujúc pritom na odsek 32 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom sú mylne uvedené skutočnosti, z ktorých krajský súd následne vychádzal a v dôsledku skutočností ktorých aj dospel k nesprávnemu právnomu záveru a rozhodnutiu vo veci samej. Ďalej namietal, že krajský súd v rozpore so skutočnosťou a vykonaným dokazovaním uviedol, že žalobca bránil žalovanému v prevzatí a odvoze hnutelných vecí z areálu žalobcu a to od nadobudnutia nehnuteľnosti, pričom na výzvy žalovaného na vydanie hnutelných vecí žalobca nereagoval. Uvedenú konštatáciu označil za nesúladnú so zisteným skutkovým stavom a nemajúcu oporu vo vykonanom dokazovaní a aj za odporujúcu právu žalobcu na riadne vysvetlenie a zdôvodnenie tejto konštatácie krajským súdom. Dovolateľ konštatoval, že právne závery sú v

extrémnom nesúlade s vykonanými dôkazmi i skutkovými zisteniami a dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu označil za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru. Odvolaciemu súdu vytýkal, že v danom prípade nelogicky spojil jednotlivé dôkazy, z ktorých vyvodil nesprávne právne závery, pričom nie je zrejmé, ako k týmto záverom došiel. Z tohto dôvodu označil dovolaním napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné. Tvrdil, že z rozhodnutia krajského súdu nie je možné zistiť, akým spôsobom a na základe akých konkrétnych skutočností alebo dôkazov dospel súd k záveru, že žalobca od nadobudnutia nehnuteľností bránil žalovanému v prístupe do nehnuteľností, bránil mu v jej vypratání. Výslovil názor, že práve naopak bolo relevantným spôsobom v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané, že žalobca po nadobudnutí nehnuteľností žalovaného písomne vyzýval, aby si svoj majetok z nehnuteľností vypratával. Navyše bolo aj preukázané, že k vypratávaniu skutočne aj dochádzalo ako to vyplýva z predložených dôkazov (napr. fotografia osoby žalovaného na mieste samom pri vypratávaní a fotodokumentácia vyhotovená z miesta vypratávania, súpis majetku podpísaný žalovaným pri vypratávaní, výpovede svedkov a pod.). Naopak žalovaný neprodukoval žiaden dôkaz, z ktorého by bolo zrejmé, že žalobca po tom, ako nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti by bránil žalovanému vo vypratávaní jeho majetku z nehnuteľnosti žalobcu. Žalobca do konca februára 2014 bol k dispozícii na predmetných nehnuteľnostiach, o čom svedčí záznam z kontrol 02/2014, žalovaný sa nedostavil a žalobcu a ani jeho právneho zástupcu relevantným spôsobom nikto nekontaktoval. Konštatoval, že uvedené konanie žalovaného žalobcu presvedčilo, že žalovaný nemá skutočný záujem na vypratání svojho majetku a ani na dohode o náhrade za užívanie priestorov žalobcu, hoci ho žalobca k tomu vyzval písomne listom zo dňa 4. marca 2014, zásielku ktorú si žalovaný v odbernej lehote neprevzal. Týmto nekonaním žalovaného bol žalobca nútený si uplatniť zádržné právo a napokon si svoje právo uplatniť súdnou cestou. Uviedol, že pokiaľ žalobca odmietol vydať majetok, tak to bolo vtedy, keď si aj voči tomuto majetku uplatňovali nárok osoby odlišné od žalobcu, neboli jeho zamestnancami, resp. nedisponovali žiadnym právnym titulom na vydanie tohto majetku v mene obchodnej spoločnosti žalovaného. Absentuje teda akýkoľvek dôkaz o tom, že by žalobca v období od nadobudnutia vlastníctva t. j. od 8. novembra 2013 do 25. marca 2014 (deň vrátenia zásielky - oznámenia o uplatnení zádržného práva ako neprevzatej v odbernej lehote) bránil žalovanému v prístupe do nehnuteľnosti resp., že by mu bránil v jej vypratání. Zdôraznil, že je preukázané, že v dňoch 28. januára 2014 - 31. januára 2014, 5. februára 2014, 15. februára 2014 a 22. februára 2014 nehnuteľnosť žalobca vypratával, nebolo mu teda nijako bránené. Poukázal tiež na to, že žalovaný aj napriek výzve žalobcu nepredložil súpis hnutel'ného majetku a tento majetok nebol oddelený žiadnym spôsobom od majetku iných osôb, ktoré si taktiež, popri žalovanom, nárokovali na jeho vydanie. Za rozporuplný a zmätočný označil aj odsek 35 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, keď žalobca preukázal, že zásielka s uplatnením zádržného práva bola zaslaná žalovanému, ktorý je ale v odbernej lehote neprevzal. Fotokópiu obálky, spolu s podacím lístkom žalobca predložil spolu s podaním žaloby a tento dôkaz okresný súd citoval na pojednávaní dňa 6. júna 2017 ako dôkaz na čl. 28 spisu. Za mylné potom označil tvrdenie súdu, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz o zásielke s uplatnením zádržného práva.

19 V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, či sú splnené podmienky na uplatnenie zádržného práva novým vlastníkom nehnuteľnosti voči pôvodnému vlastníkovi nehnuteľnosti, od ktorého tieto nadobudol a ktorý, hoci previedol svoje vlastnícke právo naďalej tieto nehnuteľnosti nového vlastníka bez právneho titulu užíva ponechaním svojho hnutel'ného majetku na nich. Podľa dovolateľa nesprávna aplikácia právnej normy spočívala v tom, že krajský súd posúdil žalobcom uplatnené zádržné právo ako neuskutočnené zákonným spôsobom, nakoľko žalobca nesplnil podmienky na uplatnenie zádržného práva, keďže neexistovala splatná pohľadávka voči tomu, komu bol povinný vec vydať. Výslovil názor, že existovala splatná pohľadávka, pretože žalovaný bez právneho titulu naďalej po prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na žalobcu užíva nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom prevodu vlastníckeho práva a za užívanie ktorých žalobcovi nič neuhradil. Dovolateľovi svedčí v tomto prípade právo na zadržanie majetku žalovaného do doby, kým zo strany žalovaného nedôjde k odplate za užívanie nehnuteľnosti žalobcu. Zdôraznil, že o správnosti postupu dovolateľa svedčí aj uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/8/2009 zo dňa 13. novembra 2009. Vzhľadom na uvedené konštatoval, že odvolací súd otázku splnenia podmienok na uplatnenie zádržného práva odmietol riešiť právne konformným spôsobom a v súlade s ustálenou judikatúrou NS SR bez náležitého odôvodnenia, iba s poukazom na konštatáciu o

údajnom bránení žalovanému vo vypratání predmetných nehnuteľností žalobcom, od momentu nadobudnutia vlastníckeho práva a konštatáciu o nesplnení podmienok na uplatnenie zádržného práva, čo ale nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Ďalej namietal, že odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenie týkajúce sa dobrých mravov (§ 3 ods. 1 Obč. zák.). Uzavrel, že žalovaný si mohol odniesť z predmetných nehnuteľností svoj majetok v dostatočne dlhom období pred uzavretím zmluvy o prevode vlastníckeho práva a aj pri jej uzavretí, keď dovolateľ spočiatku nedisponoval ani kľúčmi od brány a budovy. Žalovaný si následne preukázateľne svoj majetok aj odvážal niekoľko dní a teda neboli preukázané žiadne objektívne alebo subjektívne dôvody alebo konanie žalobcu - dovolateľa v rozpore s dobrými mravmi, pre ktoré by žalovaný vypratať nehnuteľnosti žalobcu nemohol.

20 Žalovaný vo vyjadrení navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Uviedol, že v konaní preukázal svoje tvrdenie o bránení v prístupe k jeho hnuťelným veciam a ich odvoze z priestorov žalobcu výpoveďami celého radu svedkov. Poukázal na výpoveď svedka U., ktorý vo svojej výpovedi potvrdil, že akékoľvek vydanie vecí žalovanému žalobca podmieňoval úhradou „nájomného“, ktoré si sám vypočítal a len po jeho zaplatení bol ochotný veci vydať. Rozhodnutie odvolacieho súdu označil za dostatočne odôvodnené, vyplýva z neho, ktoré skutočnosti mal za preukázané, s poukazom na vykonané dôkazy súdom prvej inštancie a ktoré nie. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalovaný uviedol, že rozhodovacia prax zrejme nie je ustálená, poukazujúc na uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 102/2015. V súvislosti s aplikáciou § 3 Občianskeho zákonníka poukázal na to, že žalobca opomenul uviesť, že sa žalovaný dozvedel o prevode až po prevode, keďže pôvodný vlastník a prevodca ho neinformoval o prevode nehnuteľností a to z dôvodu, že so žalobcom, ako nadobúdateľom, pri prevode uzavreli ústne dohodu, že žalovanému sprístupní priestory a kedykoľvek umožní odvoz vecí. Aj žalobca ale pred prevodom vedel o uložení množstva hnuťelných vecí žalovaného na nehnuteľnosti - predmete prevodu a tým, že prevod nepodmienil vypratáním súhlasil s týmto stavom. Zdôraznil, že vykonával opatrenia na vydanie vecí bezprostredne po tom, ako sa dozvedel o zmene vlastníka nehnuteľnosti - výzva z 11. decembra 2013, ktorú žalobca prevzal a nereagoval, jednanie JUDr. Q. so žalobcom o vydanie vecí, výzva z 22. januára 2018, ktorú žalobca prevzal a nereagoval.

21 Žalobca v ďalšom vyjadrení zo dňa 17. februára 2022 označil ním podanú žalobu za dôvodnú a zákonnú, odmietajúc tvrdenie žalovaného o bránení vo vývoze majetku žalovaného, vyvážaní do zberných surovín bez jeho vedomia a pod. Dodal, že hnuťelný majetok si dal vyvieť pán O. a pán P., ako vtedajší konatelia žalovaného, ktorí boli v zberných surovinách, kde dostali aj vyplatené peniaze.

22 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je procesne prípustné.

23 Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

24 Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25 Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zjavné, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

26 Dovolateľ v dovolaní ako dôvod, z ktorého vyvodzuje jeho prípustnosť, uvádza ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, keď v dovolaní poukazuje na vady odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku ako aj rozsudku súdu prvej inštancie.

27 Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

28 K namietanej vade znátočnosti pre nedostatočnú odôvodnenosť rozhodnutí vo veci konajúcich všeobecných súdov dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko R 2/2016. Právna veta tohto stanoviska znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu stanoviska najvyššieho súdu nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne (k tomu pozri napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo 2/2016 z 11. apríla 2017).

29 Uplatnenie druhej vety stanoviska najvyššieho súdu, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety, sa týka výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. Dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej právnej veci, vzhľadom na obsahové vady odôvodnenia rozsudku je na mieste aplikovať výnimku z uplatňovania tohto pravidla.

30 Podľa § 383 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

31 Dovolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že z obsahu spisu (čl. 28) zistil, že je jeho súčasťou žalobcom predložená, žalobcovi z dôvodu jej neprevzatia v odbernej lehote vrátená zásielka adresovaná do vlastných rúk žalovaného, pričom podľa obsahu obálky mala zásielka obsahovať nielen výzvu na zaplatenie dlžnej sumy, ale aj uplatnenie zádržného práva. Nepresvedčivo, pre nedostatok odôvodnenia, vyznieva záver súdu prvej inštancie (ods. 40 odôvodnenia rozsudku), že žalobca riadne nepreukázal uplatnenie zádržného práva, keď súd prvej inštancie neuviedol dôvod, pre ktorý žalobcom predloženú obálku neakceptoval, nepovažoval za dôkaz preukazujúci uplatnenie zádržného práva voči žalovanému.

32 Dovolací súd dal za pravdu dovolateľovi, ktorý označil písomné vyhotovenie rozhodnutia obidvoch súdov za neobsahujúce zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdov, keď aj odvolací súd v odseku 35 odôvodnenia jeho rozsudku konštatoval, že žalobca nepreukázal uplatnenie zádržného práva, keď o zásielke s údajným uplatnením zádržného práva, ktorá sa mala vrátiť neprevzatá v odbernej lehote, nepredložil žiaden dôkaz a nevysporiadal sa pri tom so zásielkou, vrátenou žalobcovi ako neprevzatou v odbernej lehote založenou ako čl. 28 spisu. Ďalej z odseku 42 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nepochybne vyplýva, že dospel k záveru, že žalobcovi právo na

vydanie bezdôvodného obohatenia síce vzniklo, konštatujúc, že veci boli umiestnené na nehnuteľnosti so súhlasom darcu bez toho, aby sa toto „uskladnenie“ spravovalo nejakou zmluvou, či už písomnom alebo ústnou, ale žalobe v časti o zaplatenie žalovanej sumy nevyhovel, z dôvodu, že boli splnené podmienky pre odopretie práva na jeho vydanie za aplikácie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd na rozdiel súdu prvej inštancie dospel k záveru (odsek 35 odôvodnenia) o neexistencii splatnej pohľadávky voči tomu, komu bol povinný vec vydať. Nakoľko odvolací súd svoj odlišný právny záver bližšie nezdôvodnil, nemožno pre nedostatok odôvodnenia posúdiť jeho vecnú správnosť.

33 Uznesením zo dňa 16. septembra 2020 súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalobcu a pripustil zmenu žaloby v znení ním navrhnutého eventuálneho petitu. O žalobu s eventuálnym petitom ide vtedy, ak sa žalobca domáha, aby žalovanému bola uložená určitá povinnosť (primárny petit) a pre prípad, že primárny petit bude súdom zamietnutý, aby bolo rozhodnuté o ďalšej požiadavke žalobcu (eventuálny petit). Odvolací súd svoj záver o správnosti postupu súdu prvej inštancie, keď žalobu v celom rozsahu zamietol, teda vo vzťahu k primárnemu, ako aj eventuálnemu petitu, ničím neodôvodnil, teda nie je z neho zrejmé, z akého dôvodu, po zamietnutí časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia považoval za správne zamietnutie žaloby aj v časti týkajúcej sa vypratania nehnuteľnosti a po tom, čo považoval uplatnenie zádržného práva žalobcom jednak za nepreukázané, prípadne nevykonané zákonným spôsobom. Vo vzťahu k tomuto petitu sa žiadnym spôsobom s odvolacími námietkami žalobcu nezaoberal a nakoľko skutočnosť, že veci žalovaného sa nachádzajú na nehnuteľnosti žalobcu nepopieral ani samotný žalovaný, nemožno za tohto stavu, pre absenciu akéhokoľvek zdôvodnenia posúdiť vecnú správnosť jeho záveru vo vzťahu k tejto časti žaloby (neušlo však pozornosti dovolacieho súdu, že predmetné hnutelné veci, ktorých vypratania sa žalobca domáha neboli v celom priebehu konania konkretizované).

34 So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie zamietnutia žaloby nemožno považovať za uspokojujúce, postupom súdov došlo teda k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktoré zakladá porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, z dôvodu ktorého dovolací súd podľa 449 ods. 1 a 2 CSP zrušil rozsudky obidvoch vo veci konajúcich súdov a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 450 CSP na ďalšie konanie, v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

35 Vzhľadom na zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle § 420 písm. f/ CSP (ktoré zakladá prípustnosť a aj dôvodnosť dovolania), dovolací súd sa už ďalej nezaoberal skúmaním prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keďže preskúmanie právneho posúdenia veci dovolacím súdom nie je ani možné, nakoľko odôvodnenie rozhodnutí neobsahuje relevantný právny záver, ktorého správnosť alebo nesprávnosť by mohol dovolací súd v tomto štádiu dovolacieho konania preskúmať.

36 Vzhľadom na to, že dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, nerozhodoval už o návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu.

37 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.